

Spodbudna pisma.

„Res da čerka le mori,
Da le duh duhá živí,
Kot telo pa duhi sluši,
Tak se čerka z duhom druží!“
Znojemski.

II. Pismo.

Priserčni moj!

Zeló me veseli, da te je moje prvo pismo tako hitro prebudilo. Sej sem imel vendar prav, in se nisem motil, ko sem rekel, da si ti ver! mladeneč! Zdi se mi, da imaš le tako lastnost; če te človek vedno ne dreza, pa si koj bolj merzel. Pišeš mi, ljubi moj! da bi ti jaz liste letošnjega „Tovarša“ po pošti pošiljal. Priserčno rad ti bom spolnoval to željo, in če želiš, ti pošljem tudi vse dosedanje „Tovarševe“ tečaje. Mislim pa, da bi bilo dobro, ako bi ti sam hodil k meni po „Tovarša“, sej nisva daleč narazen, in jaz bi prav rad večkrat s teboj govoril. Vidim, da imaš veselje do branja; dovoli, da ti sedaj tudi o branji kaj povem. Vem, da se še iz najnih šolskih let spominjaš, kako nam je naš učenik priporočeval, kako da naj beremo, da nam bo branje koristilo. Večkrat je djal: „Kedar kaj berete, morate tako brati, da vam bo branje kaj koristilo. Berite s peresom v roki, in vse, kar dobite v berilu dobrega, si zapisujte v posebno knjižico, ktera naj vam bo potem prava prijateljica v vseh okoliščinah“.

Preljubi! Čerka je mrtva, duh pa je, ki oživlja. Dobro premisli in prevdari besede pesnikove, ki sem jih postavil na čelo današnjemu listu! Kedar se čerka druží z duhom, to je, če duh premišljuje, presojuje in prevdarja to, kar mu čerka predstavlja in naznanja, takrat nam branje koristi. — Ako v spisih iščeš resnice, jo boš najdel; ako bi pa bral le zavoljo kratkega časa, ti pa po pravici povem, da ti tako branje več škoduje, nego koristi, kajti tako ne razumeš, kaj ti berilo hoče povedati, in kmali se brati naveličaš. Tudi nikdar prepogosto in preveč ne beri, kajti tudi to ti škoduje, ker ne moreš vsega prebaviti, kar bereš. Prenasitiš se branja enako detetu, ki se sladčic prenajé. Pri branji se ravnaj po natančnem redu. Nikoli ne začenjaj kaj drugega brati, preden ene reči ne dokončaš, če ne, se ti bo gradivo zmedlo in zmešalo. Ako redno bereš, ti gre vse po versti, kakor pri zidariji, ko se kamen na kamen polaga. Ena reč ti pojasnuje drugo in razlaga, in tako

vse lepo napreduje. Prevdarjaj, premišljuj, primerjaj reč k reči, kedar nehaš kak spis brati, in ga dokončaj. Kar ti, dragi moj, tukaj svetujem, mi je poterdila moja lastna skušnja. Tudi jaz sem bil pri začetku zelo neroden pri branji. Vse bi bil na enkrat rad vedel in znal; zato sem dosti bral, toda brez kakega reda in namena. Pa tako branje mi ni nič koristilo, in me tudi prav nič ni podučevalo. Počasi sem se zazibal v tako imenovano mehanično spanje, in morda bi še dandanes dremal v tem spanji, ako bi me ne bil predramil in zbudil neki spis v „Učit. Tovaršu“*). Vse drugače sem potem bral, in verjemi mi, ljubi moj, da mi je potem branje prav veliko koristilo. Kako da se imaš pri branji vèsti, ako hočeš, da ti bo kaj koristilo, o tem govori tudi „Tovarš“ v 16. listu leta 1863. — Stori tedaj, preljubi, kar ti svetujem, in videl boš, koliko boš imel koristi od branja dobrih spisov.

Da si mi zdrav!

Ves tvoj

J. Zarnik.

Književstvo.

„Die Satz- und Wortlehre in praktischen Vorträgen“. Von Ferdinand Bachmann, Lehrer an der Prager k. k. deutschen Muster-Hauptschule. Prag. Verlag von Carl Reichenecker. 1868. (2. natis.)

Ta knjiga kaže pripravnikom in početnikom v učiteljstvu, kako bi se moralo obdelovati slovniško gradivo pri berilnih vajah za nemški jezik v šoli, da bi doneslo obilo dobrega in tečnega sadu. Cela knjiga razpada v dva glavna dela in v en dodatek. Pervi del obsega stavkoslovje (Satzlehre), drugi del: besedoslovje (Wortlehre), in v dodatku se nahaja mnogo izverstnih zgledov o razlaganji ali analiziranji stavkov in njegovih obstojnih delov.

Pervi oddelek se pričinja s prostim, golim stavkom, ktereга pisatelj sintetično precej obširno in lahko umevno razlaga; potem prehaja k razširjenim, zloženim in okrajšanim stavkom, ter sklepa prvi oddelek z mnogimi stavkovimi podobami ali obrazi. Glavna pravila so v tej knjigi skoz in skoz z debelimi čerkami

*) „Tovarš“ 1863. l. 4. l.